

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה לניהול
בית הספר למוסמכים במינהל עסקים
החוג לחשבונאות

דיני תאגידים

מרצה: פרופ' טליה איינהורן

מתרגל: עו"ד זוהר קלר

סמסטר א' תשס"ח

מועד הבחינה:	יום א' 27.1.08, שעה 09:00
משך הבחינה:	שלוש שעות
מס' עמודים:	4 עמודים
חומר עזר:	מותר השימוש בחומר עזר.

שימו לב למגבלות המקום.

במידת הצורך ציינו פסיקה וסעיפי חוק רלוונטיים, אין צורך לצטט.

D-60

בהצלחה !!

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה.

שאלה מס' 1 – 80 נקודות

חלק א' - 20 נקודות (עד עמוד אחד)

ציונה ונחום, ידידים ותיקים, הינם בעלים משותפים (50% כל אחד) של אתר האינטרנט המצליח בנושא הכנת עוגות Cakecook. ציונה היא מומחית למדעי המחשב ואחראית על הפיתוח הטכני והעיצוב הגרפי של האתר (בשעות הפנאי היא עושה עבודות עיצוב לגופים שונים). נחום הוא קונדיטור מוכר ואחראי על התוכן של האתר. בשתי שנות קיומו של האתר הוא צבר לעצמו קהל אוהדי עוגות עצום, וכיום הוא מצליח ביותר ובעל הכנסות נאות.

בשנה האחרונה מועסק באתר גם חן, מומחה מניו יורק לעוגות בחושות. הפורום שלו והמתכונים הביאו לגידול ניכר במספר הגולשים ובהכנסות. עומס הכניסות גרם לתקלות חוזרות ונשנות בשרת של האתר, בעיקר בשעות הלילה. בישיבה שערכו ציונה ונחום, ביקש נחום לצרף את חן כשותף באתר (10%). ציונה אמרה שהיא מתנגדת לכך, אך מוכנה לתת את הסכמתה אם האתר יחל לשלם לה 2,000 ₪ בחודש על עבודתה בשעות הלילה בתיקון השרת. השניים לא הגיעו להסכמה ונפרדו בכעס.

עוד באותו ערב יצר נחום קשר עם פורום הבישול של אתר mama והעביר להם 5 מתכונים חדשים לדובשניות שהגה ממוחו הקודח. כתוצאה מכך עלתה תנועת הגולשים באתר mama ב-5% (האתר מממן מפרסומות). ציונה מצידה, שחששה שמא תיאלץ להמשיך לעבוד בשעות הלילה, הזדרזה להזמין שרת מתקדם יותר בעלות של 10,000 ₪ מחברת "המחשבים", הספקית הקבועה של ציוד מחשוב לאתר. כאשר גילה זאת נחום מאוחר יותר הוא דרש מחברת "המחשבים" לבטל את העסקה וכן הודיע לציונה על רצונו לפרק את השותפות ביניהם.

דונו בכל הסוגיות המשפטיות שעולות מהאירוע בכל הנוגע לדיני שותפויות בלבד. בתשובתכם הפנו לסעיפי החוק המתאימים בפקודת השותפויות.

חלק ב' - 60 נקודות (עד 3.5 עמודים)

חן כינס את ציונה ונחום המסוכסכים והציע להם לזנוח את מחלוקת העבר ולחשוב בגדול - להקים אתר באנגלית ולפנות לכל העולם. וכך, בתוך שבועיים הקימו השלושה את חברת "המבשלים בע"מ" (להלן: "החברה"). אחוזי ההחזקה - ציונה ונחום - 40% כל אחד; חן - 20%. נחום מונה למנכ"ל החברה. כל השלושה מונו לדירקטורים. במגמה לחסוך הודיע מייד נחום לחברה "המחשבים" כי החברה אינה מעוניינת בשרת שהוזמן (וטרם סופק). כמו כן, הסכים חן להשכיר לחברה את הקומה העליונה בביתו המפואר (בה ממוקם גם מטבח משוכלל) תמורת דמי שכירות חודשיים של \$2,500 בלבד.

החברה החלה לפעול אולם האתר שהוקם לא הצליח לחדור השוק הבינלאומי. בשנה הראשונה לפעילותה צברה החברה הפסדים בגובה 100,000 ₪. ציונה דרשה לכנס את הדירקטוריון. חן שהיה בהשתלמות קונדיטורים בניו יורק לא יכול היה להגיע. בישיבה טענה ציונה כי עיצוב האתר מיושן ומייד הציגה את הקונספט שלה לאתר עדכני ומצליח וביקשה את אישור הדירקטוריון. העיצוב נראה מוכר לנחום (מסתבר כי מדובר בעיצוב אותו "לוותה" ציונה מפרויקט שעשתה בעבר באופן פרטי לחברת "זאזא") אך הוא אישר את הקונספט כיוון שמיהר לכנס האינטרנט הישראלי במלון הילטון בתל אביב. ציונה לא התעצלה ושלחה לחן קישור באינטרנט בו יוכל לראות את הקונספט. כעבור שתי דקות קיבלה ממנו SMS ובו נאמר: "אין לי זמן לראות, אני באמצע כנס, מאשר הכול."

כעבור חודש עלה האתר בעיצוב מחודש וההשפעה הייתה מיידית. הממשק הידידותי והנעים הביא לגידול מדהים בכמות התנועה באתר. שבוע לפני תום שנת הפעילות השנייה התקבל מכתב התראה מחברת "זאזא" לפיו נדרשת החברה להפסיק להשתמש בעיצוב האתר שלה, ולא תיתבע על סך של 2 מיליון ₪. המכתב לא הרע את מצב רוחו של נחום, שהחליט כעבור שבוע כמנכ"ל החברה על חלוקת כל רווחי השנה השנייה בסך 500,000 ₪ כדיבידנד לבעלי המניות. החברה נכנסה למו"מ עם "זאזא" לגבי דרישתם.

במקביל, המשיכה החברה להתפתח וכעבור שנה ערכה הכנות לקראת הנפקה ראשונה לציבור. בטיטות התשקיף בן 50 העמודים נכלל פרק בן 2 עמודים שכותרתו "חשיפות משפטיות". בסעיף "הערות נוספות" בפרק זה ציינו עורכי הדין את הפרטים הבאים:

- "(1) קומת המגורים בה פועלת החברה לא קיבלה מעולם רישיון לפעול כבית עסק.
(2) שמאי מעריך כי שווי השכרת הקומה ב-3 השנים האחרונות לא היה מעל \$1,500 בחודש.
(3) חברת "זאזא" מנהלת מגעים עם החברה בקשר לדרישות שונות ביחס לעיצוב האתר. החברה צופה כי המגעים יסתיימו בהסכמה."

החברה הונפקה בהצלחה. כעבור חודש נחתם הסכם בין "זאזא" לחברה, לפיו תשלם החברה ל"זאזא" סכום חודשי של 80,000 ₪ במשך השנתיים הקרובות בגין השימוש בעיצוב האתר. כנגד התשלום נתנה החברה ל"זאזא" איגרת חוב שלהבטחת פירעונה נרשם שעבוד צף על כל הרכוש הקבוע של החברה.

תוך שנה נקלעה החברה לקשיים, הן בשל כניסת מתחרים חדשים והן בשל התשלום החודשי ל"זאזא", שהכביד על תזרים המזומנים. החברה הפסיקה לשלם את התשלום ל"זאזא", וזאת מצידה, פנתה להוצאה לפועל ודרשה לממש את השעבוד. משהדבר לא הסתייע, הגישה "זאזא" בקשה לפירוק החברה לבית המשפט המחוזי. 3 מעובדי החברה ונושה קטן נוסף (אשר להם כמובן אין כל שעבוד על נכסי החברה) שמעו על הגשת הבקשה ולמחרת היום הגישו כל אחד תביעה נגד החברה בבית משפט השלום ובבית הדין לעבודה לתשלום חובם. כעבור שבוע אישר בית המשפט המחוזי את בקשת הפירוק.

זונו בכל הסוגיות המשפטיות שעולות מהאירוע.

שאלה מס' 2 - 20 נקודות (עד 1.5 עמודים)

בשבוע שעבר הורשע בנק לאומי בבית המשפט בפרשת "יועצי ההשקעות" (הפרשה החלה בעקבות חקירת רשות ני"ע) והוטל עליו קנס של 25 מיליון ₪. להלן קטע מכתבה בעיתון בנושא:

"חקירת רשות ני"ע נפתחה ב-2003, בעקבות גיוסים חריגים בקרנות שהיו בבעלות לאומי, ולפיכך עלה חשד כי בכירי הבנק הציעו מתנות ופרסים ליועצי השקעות שישווקו את קרנות הבנק ... לפני כשנתיים הודיעה פרקליטות המדינה כי בכוונתה להגיש כתבי אישום נגד 14 נאשמים (הכוונה ליועצי ההשקעות עצמם) ... לאחר עשרות ישיבות בין הצדדים הציעו באי כוח הבנק מתווה, שלפיו כל העובדים יימחקו מכתבי האישום ובתמורה הבנק והקרנות ישאו באחריות הפלילית ובקנסות כבדים... המניע המרכזי שהוביל את בנק לאומי לחתום על ההסדר הוא רצון הבנק להגן לפחות על 14 מעובדיו, שאלמלא ההסדר, היו חשופים לתביעה פלילית..."

(מתוך כתבתה של הילה רו, TheMarker, 23.1.08)

א. הסבירו כיצד ובאילו מקרים ניתן להטיל אחריות פלילית על תאגיד. התייחסו בקצרה להיבטים שונים של נושא זה כפי שנסקרו בשיעור.

ב. להלן שיחה שנערכה בעקבות הכתבה:

עו"ד א: "הבנק נטל על עצמו אחריות פלילית משום שהיועצים הם שליחיו ופעלו בשליחותו."
עו"ד ב: "ממש לא. באופן מעשי, העבירה בוצעה ע"י הבנק גופו."

מי משניהם צודק? פרטו תשובתכם.

ג. ברשות ני"ע בירכו על כך שהמטרה המוצהרת הושגה וכך הם צוטטו בכתבה:

"עיקר הבעיה הייתה מוסדית ולא אישית. לא חיפשנו לרדוף אחרי היועצים באופן אישי. רצינו למגר את התופעה. דירקטוריון הבנק אישר את ההסדר ובכך נטל על עצמו הרשעה פלילית, הודה מיוזמתו, ונושא בקנס חסר תקדים. ההרשעה תתנוסס על תשקיפי הבנק ותלווה את פעילות הבנק בשוק ההון..."

חוו דעתכם על דברי הבכירים מרשות ני"ע. כיצד הם תופסים את משמעותה והשלכותיה של ההרשעה הפלילית לגבי הבנק? מה דעתכם בהקשר זה על עוצמתה של ההרשעה הפלילית על חברות הכפופות גם לחוק ניירות ערך לעומת חברות הכפופות לחוק החברות בלבד?

בהצלחה !!!

דיני תאגידים תשס"ח
פרופ' טליה איינהורן
עו"ד זוהר קלר
סמסטר א' מועד א' - פתרון

הפתרון מביא את הנקודות העיקריות שנדרשו בכל שאלה. הרחבה נוספת רלוונטית או מחשבה מקורית התקבלו גם הן בברכה. ניקוד מלא ניתן על אזכור ממצה של סעיפי חוק ופסקי דין רלוונטיים.

שאלה מס' 1:

חלק א' – שותפויות

סעיפים רלוונטיים לפתרון - 1, (8)2, 14, 24, 29, 30, 34(7), 34(8), 38, 39, 41(3).

אזכור של סעיפים נוספים רלוונטיים לשאלה גם זכה לניקוד.

חלק ב'

נושאים מרכזיים לפתרון:

ביטול הזמנת המחשבים - דיון במעמד היזם והספק לפי סעיפים 12-14 לחוק החברות.

דמי שכירות מנופחים - דיון בחובת אמון/הגינות; סנקציות להפרתה; זיהוי כעסקת בעלי עניין; מנגנון אישור פעולות; פס"ד קוסוי, קוט.

ישיבת הדירקטוריון - דיון בחובת הזהירות של נושא מישרה; בחינת יסודות עוולת הרשלנות; יישום כלל ה-BJR; סנקציות על הפרה; פס"ד בנק צפון אמריקה; smith. (אופציה - הצבעה בכתב לגבי חן; חובת אמון לגבי ציונה).

חלוקת דיבידנד - הוראות פרק שמירת ההון בחוק החברות; סמכות להכרזה על דיבידנד; מבחני החלוקה מפרק שמירת ההון; סנקציות על הפרה.

תשקיף לקראת הנפקה - דיון בחוק ני"ע ובחובת פרסום תשקיף; פס"ד ברנוביץ והגדרה פרט מטעה; ניתוח גילוי שנמסר; סנקציות בגין הפרה, על מי ומהם.

פרוק ושעבודים - מתן אגרת חוב מובטחת בשעבוד צף כהגדרתה בפקודות החברות; מהות השעבוד הצף והבדל משעבוד קבוע; אכיפת השעבוד ע"י מינוי כונס נכסים; עילות להגשת בקשת פרוק לפי הפקודה; עדיפות עובדי החברה בפרוק (נושים מובטחים); אישור בקשת הפרוק הוא יום הפרוק בדעיבד; הקפאת הליכים

נושאים כלליים (אופציה) - התאגדות כחברה; מינוי מנכ"ל שהוא דירקטור; תביעה נגד החברה - תורת האורגנים.

שאלה מס' 2:

בשאלה זו באופן מיוחד התקבלו גם תשובות אחרות, ובתנאי שהיו מנומקות והגיוניות.

א. עבירות שמוטלות על תאגידים – הבחנה בין כוונה לאחריות קפידה. סעיף 23 לחוק העונשין. פסק דין מודיעים נ' מ"י (אור אדום). פס"ד נחושתן (הסדר כובל).

ב. ויכוח בין אחריות הבנק כשילוחית בפלילים לבין אחריות ישירה. אין אחריות שילוחית בפלילים (אלא אם חוק קובע) אלא משתמשים בתורת האורגנים ומייחסים לתאגיד מחשבה פלילית של האורגן. לכן עו"ד ב' צודק.

ג. ההרשעה הפלילית כמשפיעה על חברות ציבוריות לעומת חברות פרטיות. הסנקציה הפלילית על חברה משמעותית רק כאשר יוצרת "כתם" כמו על אדם, רלוונטי לחברות ציבוריות בלבד אשר יש להם מעין "פרופיל ציבורי" ושם טוב. חברות פרטיות אינן מוכרות לציבור. כוונת רשות ני"ע שההרשעה תשפיע על מחיר המניה. תשפיע על תפקוד הדירקטורים.